'परिवृणक्तु' सर्व्वतो वर्ज्जयतु। कीदृशी हेतिः, 'प्रमितिः' प्रकृष्टबन्धना, 'उग्रा' तीक्ष्णा, 'शता पाष्टा' बहुभिरवयवैः प्रहर्त्तुं समर्थेत्यर्थः। 'विषाख्यायिनी' 'च'शब्दो यथोक्तविशेषण-समुच्चयार्थः॥

(१२-१३) अथ द्वादशत्रयोदशमन्त्रयोः प्रतीके दर्शयति। "आप्यायस्व मन्त्रे" इति। आप्यायस्व समेतुते, मन्त्रे पयांसी-त्येतौ मन्त्रौ मा नो हिंसीज्जनितेत्यनुवाके व्याख्यातौ॥

अत्र विनियोगसङ्ग्रहः।

'यत्तेग्राव' ऋजीषां तु प्रोक्षे दर्भा च शाखया।

इति त्रयोदशोऽनुवाकः।

अथ चतुर्दशोऽनुवाकः।

त्रयोदशे ऋजीषप्रोक्षणमन्त्रा उक्ताः चतुर्दशे त्ववभृथादि-षेचनादिमन्त्रा उच्यन्ते। अत्र यजमानोऽवभृथे स्नात्वा त्रिभि-र्मन्त्रैरञ्जलिनापो विषिञ्चति। तत्र प्रथमं मन्त्रमाह। "यद्दि-दीक्षे मनसा यच्च वाचा। यद्वा प्राणैश्चक्षुषा यच्च श्रोत्रेण। यद्रेतसा मिथुनेनाप्यात्मना। अङ्गो लोका दधिरे तेज इन्द्रि-यम्। शुक्रा दीक्षायै तपसो विमोक्त्रीः। आपो विमोक्त्रीर्मयि तेज इन्द्रियम्" इति। अहं यजमानो 'मनसा', 'यद्दिदीक्षे' यां दीक्षां प्राप्तवानस्मि। मनसो नियमनमेव मानसी दीक्षा। एवं